

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych

Część LXXIX. — Wydana i rozesłana dnia 23. czerwca 1915.

Treść: *M* 167. Rozporządzenie cesarskie dotyczące zabezpieczenia zaopatrzenia w zboże i mąkę.

167.

Rozporządzenie cesarskie z dnia 21. czerwca 1915,

dotyczące zabezpieczenia zaopatrzenia w zboże
i mąkę.

Na zasadzie § 14. ustawy zasadniczej o reprezentacji państwa z dnia 21. grudnia 1867, Dz. u. p. Nr. 141, postanawiam, co następuje:

Zajęcie.

§ 1.

Tutejszokrajowe zboże, pochodzące z żniwa z roku 1915, a mianowicie pszenica, orkisz, żyto (ziarno), psład, jęczmień, hreczka, owies i kukurydza wszelkiego rodzaju, są z chwilą oddzielenia od gruntu zajęte na rzecz państwa.

Także istniejące jeszcze dnia 15. sierpnia 1915 zapasy starego zboża wspomnianych gatunków i wszelkiego rodzaju produktów mlewa, uzyskanych ze starego zboża, o ile te zapasy nie znajdują się w posiadaniu zarządu wojskowego lub Wojennego zakładu dla obrotu zbożem, zajmuje się w tym dniu na rzecz państwa.

Posiadacze zajętych artykułów są obowiązani starać się o ich zachowanie.

§ 2.

Zajęcie ma to znaczenie, że zajętych artykułów (§ 1), nie wolno przerabiać, zużyć, oddać

na karmę, sprzedać dobrowolnie lub przymusowo, o ile nie zostały tem rozporządzeniem cesarskiem lub innymi osobnymi przepisami wydane inne zarządzenia.

Czynności prawne, zawarte wbrew temu zakazowi, są nieważne.

§ 3.

Mimo zajęcia wolno

1. przedsiębiorcom gospodarstw rolnych
  - a) użyć zajętych artykułów w ilości, ustalonej uregulowaniem zużycia, do wyżywienia członków swego domu (gospodarstwa) łącznie z tymi robotnikami i funkcyonaryuszy, którym wolny wikt, produkty mlewa lub zboże na chleb należą się jako zasługa,
  - b) użyć potrzebnych do zasiewu ilości zboża, którego najwyższa ilość zostanie ustanowiona przez władzę,
  - c) zużyć w ilości ustanowionej osobnymi przepisami (§ 2) na karmę owies, oraz odpadłe przy młócce, nienadające się do zmielenia zboże (zboże polednie).

2. młynom żmieleć zboże, oddane im do zmielenia przez gospodarzy rolnych, którzy się sami zaopatrują (l. 1. lit. a).

§ 4.

Minister spraw wewnętrznych wyda ogólne zarządzenie o używaniu zajętych artykułów. W celu przeprowadzenia spraw posługuje się on przytem Wojennym zakładem dla obrotu zbożem, którego statut ma być zastosowany do jego nowych zadań.

Minister rolnictwa w porozumieniu z interesowanymi Ministrami ureguje używanie zboża i produktów młewa (otrębów itp.) na cele karmy.

§ 5.

Do objęcia zajętych artykułów jest przeznaczony Wojenny zakład dla obrotu zbożem, który posługuje się w przeprowadzeniu swych zadań filiami, jakie mają być założone w królestwach i krajach.

Wojenny zakład dla obrotu zbożem jest obowiązany zakupywać ofiarowane mu do zakupienia zboże, nadające się do zmielenia.

Posiadacz zajętych artykułów jest obowiązany sprzedać je Wojennemu zakładowi dla obrotu zbożem lub jego pełnomocnikom, za ustanowioną cenę objęcia (§ 6), o ile one nie mają być posiadaczowi pozostawione stosownie do tego rozporządzenia cesarskiego, lub osobnych przepisów, na jego zasadzie wydanych.

Cenę należy przy odbiorze towaru wypłacić gotówką. Jeżeli odbiór nie nastąpi zaraz przy zawarciu kupna, należy zapłacić przy zawarciu kupna zadatek do wysokości 50 procent ceny kupna, zaś resztę w miarę dalszych odbiorów.

§ 6.

Ceny objęcia ustanawia Minister spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami rolnictwa, handlu i skarbu.

§ 7.

Moc obowiązująca zajęcia kończy się:

1. z dopuszczalnym użyciem lub sprzedażem (§§ 2—5),
2. z odbraniem przymusowem (§ 24),
3. z przypadkiem (§ 13).

Spisywanie zapasów.

§ 8.

Minister spraw wewnętrznych może każdego czasu zarządzić spisywanie zapasów zboża i produktów młewa dla wszystkich lub poszczególnych królestw i krajów, reprezentowanych w Radzie państwa.

Kto zboże lub produkty z młewa przechowuje, jest obowiązany przy takim spisaniu zgłosić te zapasy w dniu do tego wyznaczonym i w przeciągu przepisanej terminu władzy, w której powiecie zapasy się znajdują.

Zapasy, znajdujące się w wyznaczonym dniu w transporcie, winien odbiorca zgłosić w ciągu trzech dni po ich otrzymaniu.

Zapasy, znajdujące się w posiadaniu zarządu wojskowego, są wolne od obowiązku zgłoszenia.

§ 9.

Spisywanie zapasów dokonywa się według gmin z pomocą urzędowych kartek zgłoszeń, które ma wypełnić bądź obowiązany do zgłoszenia, bądź według tegoż zapodań mają zaufania, ustanowiony przez władzę. Władza oznacza, uwzględniając stosunki miejscowe, jaki sposób postępowania ma znaleźć zastosowanie w poszczególnych gminach lub częściach gmin.

Wypełnione kartki zgłoszeń należy przedłożyć władzy lub oddać organowi, któremu poruczono odbieranie tych kartek.

§ 10.

Władza winna przekonywać się w sposób odpowiedni, czy kartki zgłoszeń są należycie wypełnione a zapodania tam poczynione prawdziwe. Jeżeli zachodzą wątpliwości co do prawdziwości lub zupełności dat, zawartych w kartkach zgłoszeń, i jeżeli nie można tych wątpliwości pewnie usunąć w inny sposób, wówczas może władza zarządzić w każdej chwili w dotyczących gminach nowe spisanie zapasów.

Co do znajdujących się zapasów sporządza władza dla każdej gminy przegląd gminny a z przeglądów gminnych przegląd powiatowy. Sporządzenie przeglądu gminnego można także pozostawić gminie.

§ 11.

Każdy jest obowiązany przyjąć na wezwanie władzy urząd męża zaufania i współdziałać przy spisaniu zapasów, sprawdzaniu i opracowaniu. Odnosnie do osób, zostających w służbie publicznej, potrzebne jest dla ich współdziałania zezwolenie ich władzy służbowej.

Mężowie zaufania mają postępować bez względu na osobę i według najlepszej wiedzy i sumienia, utrzymywać w tajemnicy doszłe do ich wiadomości stosunki prywatne lub tajemnice przedsiębiorstw posiadaczy zapasów tudzież, o ile nie są urzędnikami publicznymi, złożyć przyrzeczenie wypełniania tych powinności.

Urząd męża zaufania jest urzędem honorowym.

Uwolnienie od ustanowienia jako męża zaufania może nastąpić tylko z ważnych powodów.

§ 12.

Władza jest uprawniona przedsiębrać każdego czasu przez swych pełnomocników oględziny w ubikacjach przedsiębiorstwa, służących do przechowania zapasów i w innych ubikacjach, tudzież wglądać do zapisków gospodarczych i zapisków przedsiębiorstwa.

Pełnomocnikom władzy należy dozwolić wstępu do tych ubikacji i udzielać na żądanie wszelkich potrzebnych wyjaśnień.

Na wytwórcach, handlarzach, domach składowych i przedsiębiorstwach przewozowych ciąży w szczególności obowiązek dawania władzy na żądanie potrzebnych wyjaśnień i dowodów co do zapasów i dostaw, a to celem sprawdzenia dokonanych zgłoszeń.

§ 13.

Zapasy, podlegające obowiązkowi zgłoszenia, ma władza, w razie gdy nie zostaną zgłoszone, uznać za przepadłe na rzecz państwa. Tylko w wypadkach, szczególnie zasługujących na uwzględnienie, może Minister spraw wewnętrznych udzielić łaski.

Państwo winno użyć zapasów przepadłych dla zaopatrzenia ludności.

§ 14.

W celu umożliwienia ciągłego przeglądu istniejących zapasów zboża, mogą przedsiębiorcy gospodarstw rolnych być wzywani przez polityczną władzę krajową do udzielania informacji co do ich obszarów, objętych żniwem i do prowadzenia zapisków o wynikach żniwa i młócki.

Uregulowanie zużycia.

§ 15.

Minister spraw wewnętrznych postanawia, według jakich zasad należy dostarczyć rozporządzonego zapasu dla zużycia. Ustanawia on także w porozumieniu z Ministerstwem rolnictwa, handlu i skarbu ceny sprzedażne Wojennego zakładu dla obrotu zbożem, na podstawie kupieckiego obrachowania pozostających do pokrycia kosztów.

§ 16.*

Zarządzenia, potrzebne do uregulowania zużycia w kraju, wyda polityczna władza krajowa. Przy załatwianiu tych spraw może władza krajowa posługiwać się radą przyboczną przez siebie złożoną.

§ 17.

Bliższe zarządzenia, potrzebne w poszczególnych gminach dla uregulowania zużycia, można pozostawić władzy lub dla obszaru gminnego gminie. Sprawy te załatwia gmina w poręczonym zakresie działania.

§ 18.

Przy załatwianiu tych spraw może władza posługiwać się stałą radą przyboczną lub rzeczoznawcami.

Jeżeli uregulowanie zużycia przeniesione zostanie na gminę, wówczas może reprezentacja gminna załatwiać sprawy z tem połączone przez specjalny wydział aprowizacyjny.

Do członków rady przybocznej lub wydziału aprowizacyjnego tudzież do rzeczoznawców mają zastosowanie postanowienia § 11.

Jeżeli gmina nie może sprostać swym zadaniom przy uregulowaniu zużycia, wówczas władza może jej w każdej chwili odjąć załatwianie tych spraw.

§ 19.

Polityczna władza krajowa a za jej upoważnieniem władza lub gmina, której przekazano uregulowanie zużycia, ma ustanowić cenę sprzedażną dla drobnej sprzedaży i może nadto:

1. regulować wydawanie chleba i produktów z mlewa w oznaczonych ilościach i ubikacjach wydawczych, w pewnych godzinach oznaczonych, za przedłożeniem wykazu lub w inny sposób,
2. zarządzić wyrabiania chleba jednolitego,
3. regulować wyrabianie i sprzedaż chleba i pieczywa w granicach istniejących postanowień ogólnych.

Zmłócenie, złożenie na skład i zmielenie.

§ 20.

Posiadacz zboża jest obowiązany przedsięwziąć zmłócenie (wyłuskanie kukurydzy).

Władza może wyznaczyć do tego termin i po bezskutecznym jego upływie zarządzić na koszt i niebezpieczeństwo posiadacza zmłócenie zboża i w tym celu użyć należących do posiadacza ubikacji i środków gospodarskich.

Słoma jest z chwilą zmłócenia wolna od zajęcia.

§ 21.

Na polecenie władz są młyny obowiązane przechowywać i mieć zboże.

Należytość za skład i mlewo mogą być ustanowione przez władzę.

§ 22.

Ci, którym Wojenny zakład dla obrotu zbożem zlecił zakupno zajętych artykułów, mogą rozrządzać dalej zakupionymi artykułami tylko w miarę udzielonych im przez Wojenny zakład dla obrotu zbożem zleceń.

Również młyny, które obejmują od Wojennego zakładu dla obrotu zbożem lub jego pełnomocników zboże, są obowiązane rozporządzać tem zbożem i uzyskanymi zeń produktami mlewa tylko w miarę wskazówek Wojennego zakładu dla obrotu zbożem, o ile osobnymi rozporządzeniami nie zostanie co innego postanowione.

Młyny, które miały zboże dla gospodarzy rolnych, którzy się sami zaopatrują (§ 3), mają od dnia 1. lipca 1915 prowadzić księgę zapisków, w których ma być uwidocznione nazwisko i miejsce zamieszkania posiadacza mlewa, rodzaj i ilość tego ostatniego, uzyskane zeń produkty i dzień ich wydania.

Pozatem może władza także polecać młynom, by prowadziły księgi zapisków dla kontroli wymielania i wydawania produktów mlewa.

Władza polityczna krajowa może przepisać wzór takich ksiąg zapiskowych.

§ 23.

Władza może używać ubikacji składowych dla przechowania zboża i produktów mlewa, oraz zakładów suszarnianych dla zboża za wynagrodzeniem, przez nią ustanowionem.

Posiadacze młynów, ubikacji składowych i zakładów suszarnianych są obowiązani zezwolić każdego czasu pełnomocnikom władzy na wstęp do ubikacji gospodarczych i na ich oglądanie i udzielać wymaganych wyjaśnień.

Zarządzenia przymusowe.

§ 24.

Jeśli posiadacz wzbrania się sprzedawać Wojennemu zakładowi dla obrotu zbożem swe zajęte zapasy zboża lub produktów mlewa. (§ 5) lub jeśli osoba albo miejsce pobytu uprawnionego do rozporządzania niemi nie są znane, ma wówczas

władza orzec o obowiązku oddania zapasów i zarządzić w razie potrzeby ich przymusowy odbiór.

Orzeczenie ma moc obowiązującą wobec każdego, komu przysługują prawa do zapasów.

§ 25.

Jeśli przychodzi do przymusowego odebrania zapasów, należy z ceny objęcia (§ 6) odliczyć 10 procent.

Jeśli posiadacz lub jego miejsce pobytu nie są znane, lub jeśli cena ma służyć na zaspokojenie roszczeń osób trzecich, wypływających z spraw rzeczowych, należy złożyć kwotę ceny w sądzie.

Ogólne postanowienia.

§ 26.

Posiadacz zapasów zboża i produktów mlewa ma przechowywać je także po sprzedaży bezpłatnie i starać się o ich zachowanie tak długo, póki nie nastąpi odbiór.

§ 27.

Posyłki zboża i produktów mlewa mogą być przyjmowane przez przedsiębiorstwa kolejowe i żeglugi parowej w celu transportu tylko wówczas, gdy do dokumentów przewozowych dołączone jest dla każdej posyłki poświadczenie transportowe.

Do wystawiania poświadczenia transportowego jest wyłącznie uprawniona władza. Wzór takiego poświadczenia ustanowi Minister spraw wewnętrznych.

§ 28.

Gminy są obowiązane do współdziałania przy wykonywaniu tego rozporządzenia cesarskiego.

§ 29.

Pod „władzą“, bez bliższego oznaczenia należy w niniejszem rozporządzeniu cesarskiem rozumieć rządową władzę polityczną powiatową, w gminach, posiadających własny statut władzę gminną, o ile władza polityczna krajowa nie obejmie sama w całości lub częściowo spraw, których załatwianie należy do władzy, lub nie przekaże ich na inny organ urzędowy.

§ 30.

Przeciw rozstrzygnięciom i zarządzeniom, wydanym na zasadzie postanowień powyższych, odwołanie jest niedopuszczalne. Badanie tych rozstrzygnięć i zarządzeń z urzędu zastrzega się

przełożonej władzy politycznej i Ministrowi spraw wewnętrznych.

§ 31.

Jeśli zajdzie konieczność natychmiastowego wydania wyjątkowych zarządzeń w celu zaopatrzenia ludności w produkty mlewa, ma wydać takie zarządzenie władza polityczna powiatowa lub władza polityczna krajowa, zawiadamiając o tem jednocześnie Wojenny urząd dla obrotu zbożem.

W razie potrzeby może i Minister spraw wewnętrznych wydać takie zarządzenie.

Postanowienia karne.

§ 32.

1. Kto podstępnie zataja wobec władzy będącej w jego posiadaniu lub w jego przechowywaniu zapasy zboża lub produktów z mlewa,

2. kto zajęte zapasy zboża lub produktów z mlewa uszkadza, niszczy, usuwa lub nieprawnie przerabia, używa do karmienia lub sprzedaje,

3. kto zboża, uzyskanego na zasiew, pozbawia tego przeznaczenia,

będzie karany przez sąd z powodu przekroczenia aresztem od jednego tygodnia do sześciu miesięcy. Obok kary na wolności można nałożyć grzywnę do dwóch tysięcy koron.

4. Kto czynów wymienionych dopuszcza się odnośnie do zapasów, których wartość przewyższa pięćset koron, będzie karany z powodu przestępstwa ścisłym aresztem od jednego miesiąca do jednego roku. Obok kary na wolności można nałożyć grzywnę do dwudziestu tysięcy koron.

§ 33.

1. Kto przy spisywaniu zapasów dat, żądanych od niego, nie dostarcza w ciągu terminu oznaczonego, nie chce odpowiadać na pytania do niego wystosowane lub odpowiada niezgodnie z prawdą,

2. kto wzbrania pełnomocnikom władzy wstępu do swych ubikacji przedsiębiorczych, służących do przechowywania zapasów i innych ubikacji, wglądu do swych zapisków gospodarczych i przedsiębiorczych lub udzielenia wyjaśnień albo podaje wyjaśnienia nieprawdziwe,

będzie karany przez sąd z powodu przekroczenia aresztem od trzech dni do trzech miesięcy lub grzywną od dwudziestu koron do dwóch tysięcy koron. Obok kary na wolności można nałożyć grzywnę do dwóch tysięcy koron.

Sąd może w tych przypadkach karnych wydać zarządzenia karne (§ 460. p. k.) o ile jest zdania, że należy wymierzyć karę najwyżej jedno-tygodniowego aresztu lub grzywnę w kwocie sto koron.

§ 34.

1. Kto bez uzasadnionego powodu nie chce przyjąć urzędu męża zaufania, rzeczoznawcy lub członka rady przybocznej albo wydziału apro wizacyjnego (§§ 11. i 18.) lub takiego urzędu dalej wykonywać,

2. kto nieprawnie wyjawia doszłe do jego wiadomości przy wykonywaniu jednego z tych urzędów prywatne stosunki lub tajemnice przedsiębiorstw posiadaczy zapasów,

będzie karany przez władzę (§ 29.) grzywną do pięciu tysięcy koron lub aresztem do sześciu miesięcy.

§ 35.

Za wszystkie inne przekroczenia rozporządzenia cesarskiego lub przepisów, wydanych na jego podstawie, będzie karała władza (§ 29.) grzywną do dwóch tysięcy koron lub aresztem do trzech miesięcy, w razie natomiast okoliczności obciążających, grzywną do pięciu tysięcy koron lub aresztem do sześciu miesięcy.

§ 36.

Przy zasądzeniu po myśli §§ 32. i 35. można orzec także utratę uprawnienia przemysłowego.

§ 37.

Odnośnie do przekroczeń, wchodzących w zakres działania władz politycznych, można stosownie do rozporządzenia ministeryalnego z dnia 1. marca 1915, Dz. u. p. Nr. 49, wydawać zarządzenia karne bez poprzedniego postępowania.

Postanowienia końcowe.

§ 38.

Upoważnia się Rząd do zmiany, uzupełnienia lub rozszerzenia na inne przedmioty użytkowe postanowień niniejszego rozporządzenia cesarskiego w drodze rozporządzenia.

Upoważnia się nadto Rząd do uchylecia w drodze rozporządzenia mocy obowiązującej niniejszego rozporządzenia cesarskiego w całości lub w części dla całego obszaru królestw i krajów, reprezentowanych w Radzie państwa, lub dla poszczególnych obszarów administracyjnych.

§ 39.

Niniejsze rozporządzenie cesarskie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Rozporządzenie cesarskie z dnia 21. lutego 1915, Dz. u. p. Nr. 41, traci moc obowiązującą z dniem 15. sierpnia 1915.

Wydane na zasadzie tego rozporządzenia cesarskiego rozporządzenia ministeryalne z dnia 27. lutego 1915, Dz. u. p. Nr. 47, z dnia 1. marca 1915, Dz. u. p. Nr. 49, z dnia 26. marca 1915, Dz. u. p. Nr. 75, i z dnia 11. maja 1915, Dz. u. p. Nr. 116, pozostają w mocy aż do dalszego zarządzenia.

Zakaz, zawarty w § 2. rozporządzenia ministeryalnego z dnia 31. marca 1915., Dz. u. p. Nr. 91, rozszerza się na kupno i sprzedaż tutejszokrajowego zboża rodzajów, oznaczonych w § 1.

tego rozporządzenia cesarskiego na czas po 30. czerwca 1915 aż do chwili zajęcia.

§ 40.

Wykonanie poruczam Ministrowi spraw wewnętrznych w porozumieniu z interesowanymi Ministrami.

Wiedeń, dnia 21. czerwca 1915.

Franciszek Józef wkr.

Stürgkh wkr.

Hochenburger wkr.

Forster wkr.

Trnka wkr.

Zenker wkr.

Georgi wkr.

Heinold wkr.

Hussarek wkr.

Schuster wkr.

Engel wkr.

Morawski wkr.